

RAD NA PRIKUPLJANJU PODATAKA
O ĐURI FERIĆU I NJEGOVU RADU OKO NAŠE
NARODNE POEZIJE

Ivo Frangeš

Potporom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti boravio sam mjeseca kolovoza 1949. godine u Dubrovniku sa zadatkom da prikupim podatke o životu i radu Đure Ferića, posebno pak u svezi s njegovim radom oko naše narodne poezije.

Golema većina materijala o Feriću nalazi se u biblioteci samostana Male braće u Dubrovniku, manji dio u Državnom arhivu i biskupskoj kuriji, najmanji – nekoliko Ferićevih pisama i pjesama – u Bogišićevoj biblioteci u Cavtatu.

Trebalo je prije svega pronaći suhe podatke. Njih ima malo. U Državnom arhivu provjerio sam datume rođenja i smrti što ih donose Chersa i Kazali. Oni su točni. Nešto materijala o životu Ferićevu našao sam u arhivu biskupske kurije, u tamošnjim Libri diversorum: vjerska postavljenja za ispovjednika prilikom važnijih crkvenih svetkovina, premještaji, postavljenje za sekretara kurije, imenovanje biskupskim administratorom i t. d. Ferić je bio čovjek skroman, uzoran svećenik i živio je povučeni životom kabinetskog radnika.

Važnija su pisma, što sam ih pronašao u Državnom arhivu. Ta su pisma pisana mletačkom knezu Giovanniju de Bizzarru; od posebnog je interesa posljednje pismo, pisano 1815. godine, u kome Ferić, već star – kako sam kaže – izražava želju da prije smrti izda neka svoja djela, među kojima i parafraze naših narodnih poslovice. Bizzarro mu odgovara, kako sam bilježi na pismu, tek 1816. godine.

U Državnom arhivu pronašao sam također talijanske parafraze Ferićevih parafraza naših narodnih pjesama. Te su lagane »ariette« (kitice od po dva naizmjenična šesterca i peterca) napisane rukom samog parafrazatora, kanonika Rafaela Radeljevića.

U knjižnici Male braće, pregledao sam, pored svih Ferićevih rukopisa, koji se tamo nalaze, i »Lettere intorno all'Origine, le Emigrazioni, da Dottrina, e la Religione dei Popoli Slovani scritte da Stefano Ignazio Raicewich a Don Giorgio Ferrich a Ragusa (Vienna 1795). Ferić ih je preveo na latinski, pretočivši njihov maglovit tekst, pun najfantastičnijih tvrdnja i nagadanja, u heksametre, pod naslovom: »De slavice gentis antiquitatibus«. Rukopis prijevoda nisam mogao pronaći.

Pregledao sam, nadalje, rukopis, koji se u Čulićevu katalogu nalazi pod brojem 721.: »Sciolti (crederei del Ferrić) consigliando Nice a tentare in prosa«. Mislim, da se tu odista radi o Ferićevim stihovima. To su jedini poznati Ferićevi talijanski stihovi.

Biblioteku u Cavtatu nisam mogao iskoristiti, jer je zatvorena. Međutim, koliko sam u jedno popodne mogao utvrditi, ni knjige se ne nalaze na određenim mjestima, tako da bi trebalo dulje vremena tražiti te rukopise.

Od skupljenoga materijala napisat ću radnju i podnijeti je Akademiji u roku, predviđenom u pravilniku.